

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Allocutiones Sacræ, Svper Evangelia Dominicarvm totius anni

Jahoda, Johann

Pragæ, [ca. 1659]

Dominica II. post Epiphaniam. Triplex haustus propinatur: sanitaris,
amoris, & somni.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51496](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51496)

DOMINICA II. POST EPIPHANIAM.

Triplex haustus propinatur : sanitatis, Amoris, somni.

Servasti bonum Vinum. Ioann: 2.

Novam, & Nasoni Poëta incognitam metamorphosin hodie audistis; metamorphosin non minus miram, quam jucundam, quia vinariam. Aquæ enim suam exutæ naturam, divinâ quâdam vi degenerarunt: quid dico, degenerarunt? imò (ô felicem conversionem!) in melius conversæ sunt, & demum resipuerunt, cum saporem suum aqueum in saporem vini transtulerunt. Quis non ob talem metamorphosin non ingentibus incedat lætitijs? quis non ad prodigium tantum obstupescat? obstupescit ipsa Mater Ecclesia, dum in hymno suo ita exclamat:

In Epipha:
Dom:

*Novum genus potentia;
Aqua rubescunt hydria,
Vinumque iussa fundere
Mutavit unda originem!*

2. Reg. 23.
15.

Psa. 103. 15.

Ioann. 15. 1.

Videor mihi jam in vobis excitari orexin; videor mihi audire vota Davidicis affinia: *ô si quis mihi daret potum hujus benedictæ aquæ; næ ego illâ potâ totas hilaritati laxarem habenas.* Nam si aliàs *vinum lætificat cor hominis*, quantò magis tale vinum, quod non terrena quæpiam germinavit vitis, sed illa cœlestis, quæ de se fatetur: *ego sum vitis.* Facessat igitur hinc omne Falernum, Massicum, & Chium: nam omnia ejusmodi vina, cum hodierno

comparata, aqua sunt, non vinum. Germanè profectò, & germanissimè sentit, quisquis eo sensu est, AA. Germanum proinde hospitem agam, & ego, & *si tantus amor vini, si tanta cupido est*, ad cauponam vos hodie invito; ubi, secutus Enlulum quendam apud Athenæum, tres vobis propinabo haustus: primum *sanitatis*, secundum *Amoris*, tertium *somni*.

Duæ celeberrimæ animo meo obversantur Cauponæ: altera Hierichuntina, Golgothæa altera. Illa tumultibus, rixis, & cædibus plena; hæc tota tranquilla. In illa propinatur *mors*; in hac, *vita*. Illam mundus; hanc erexit Christus. Vtram adire magis lubet? Animadverto omnes tacite dicere: *Golgothæam malumus.* Bene est! ascendamus ad montem *uvæ*, ad collem *vini*, quò nos humanissimè invitat cauponarius homo. Deus: *venite amici, & Cant. 5. 1. inebriamini charissimi.*

Solemne est Germaniæ populis, ubi fortè inter epulas, mensasque convenierint, primum haustum facere *sanitatis*, sive, ut vulgò appellant, in suam mutuo bibere *sanitatem*. Hic haustus ita sacrosanctus habetur, ut si quis eum detrectaret, continuo convivas in sui provocaret odium, & velut intempestivus lætitiæ obturbator, audiret illud Græcorum: *aut bibe, aut abi.* Non ablutit ab hoc Germanorum more sincerif-

I.
Haustus
sanitatis.

E

cerif-

cerissimus Dei Filius, qui cum aliquando in præfato mōte Golgothæo regales cum Ecclesia celebraret nuptias, antequam in suo accumberet lectulo, (a) primum statim in sanitatem generis humani fecit haustum vini myrrhati.

(a) *Crucis.*

Mar. 15. 23. Perducunt eum, inquit Marcus, in Golgotha locum, & dabant ei bibere myrrhatum vinum. Vel, ut Matthæus; vinum cum felle mistum. Absynthites hic credo fuit, qualis communiter sub epularum principia solet propinari, haustus non nihil amarus, sed salubris, & idcirco non immeritò haustus sanitatis appellandus. Amara enim citius sanitatem operantur, ac dulcia, minusque doli inest poculis, quæ sapiunt absynthium, quàm quæ saccharum.

Prælibavit nobis hoc amaroris poculum Regius sponsus; aliquisne nostrum, AA. tam inurbanus erit, qui nolit respondere propinanti? Si Philippus Augustus Francorum Rex ad haustum mortis suos facile pellexit milites, dum adversus Othonem Imperatorem pugnaturus vinum cum intincto pane è patera aurea illis præbuit, dicens: *bibite ex hoc omnes; commune hoc aut victoriæ, aut mortis poculum erit:* quantò majori illicio nobis esse debet Christi calix absynthio & felle permistus, cujus hæc est propinandi formula: *bibite ex hoc omnes; commune hoc vitæ poculum erit. Vivat genus humanum!* Exclamemus vicissim omnes: *Vivat IESVS!* & amaro se quisque proluat felle. Acute Prædicator Venetus, quaerit ex echone: *quid est anima que non gustat fel? fel.* Quasi diceret: est anima nauci, vilis & abjecta. Abjectæ enim

mentis necesse est illum esse, qui, quod sibi offertur ad gloriam, reputat tormentum. In ludis Megalensibus, ait Cælius Calcagninus, Victor nonnemo, præclarum à Præsede sperabat præmium. At is poculum illi propinat in præmium. Bibit, & invenit absynthio commixtum. Tum Præsides: *disce,* inquit, *fortunam suavis amara miscere.* Pari planè modo Præsides summusque Imperator noster Christus, insigni præmio & honore nos afficit, quoties de absynthite & felle suo propinat. Quis enim major esse queat honor, quàm cum Rege ex eodem cratere potare? quæ major gloria, quàm Regem in servi bibere sanitatem? Meritò itaque haustum hunc *honorarium* licebit appellare, & longè potiori jure, quàm Romanorum olim, hodie verò Teutonum vina, Principibus personis solita præsentari. Mos erat apud Veteres, tradit Isidorus, cum Princeps aliquis, Legatus, aut Vir magni nominis urbem videndi gratiâ ingrederetur, mitti ad eum deputatos à magistratu syndicos, qui adventanti gratularentur, & nomine magistratûs, vinum, quod vocabant *honorarium*, honoris gratiâ offerrent. Hinc Cato gloriatur, quòd vinum honorarium, cum esset in Provincia Legatus, nunquam acceperit. "Familiare est Germanis & Belgis, inquit, Scriptor Germanicus, simili obsequio benevolentiam erga advenas, & exteros alicujus nominis testatam facere; ut quorum etiam dignitatem doni sui largitate metiuntur. At si tantus honor ex oblato à civibus vino, quantus ex eo non erit quod ipse nobis offerat Deus!

Laured: vit:
Tribulat:

„ Bayer-
„ linck tit.
„ Vinum.

Deus! Bibite itaque lacti, & si lubet, etiam inebriamini. *Calix enim meus inebrians* (Dei ipsius verba sunt) *quam praeclarus est!* Quanquam non tam hinc bibere, quam gustare opus est. *Cum gustasset* Christus vinum cum felle mistum, *noluit bibere*, ait Evangelista. Gustavit, non bibit; amara enim apud Deum pulchro aulicismo tantummodo gustatur (*momentaneum enim tribulationis nostrae*) apud inferos bibuntur, imò hauriuntur, ubi *una hora gravior erit in poena, quam hic centum anni in amarissima poenitentia.*

II. Sed jam ab haustu *sanitatis*, ad haustum *Amoris* transeamus. Vinum charitatis tesseram, cordiumque vinculum nemo unus credo ambiget, cum saepe maximae inter pocula coalescant amicitiae, & quorum animos ab invicem divulsit ferrum, junxit merum.

Cretenf. in Orat. 4. Nazianz. Sciendum est, inquit Elias Cretenfis, priscis omnibus Regibus hunc morem fuisse, ut cum publicum festum celebrarent, vinum in aureis vel argenteis phialis temperatum, à pocillatore quidem ipsi acciperent, atque in sinceri amoris signum nonnihil inde haurirent, ac postea, cui visum ipsis fuisset, poculum praeberent. Vis amoris in eo declarabatur, quòd in eodem poculo, ex quo uterque bibebat, fieri quaedam velut temperatio commixtioque animorum videretur. Præterea cum osculum sit eximium amoris pignus, in poculis ea libatione, quæ à propinante fiebat, quoddammodo osculum imprimebatur, quod dulci illo navigio ad amicum transmitteret. Hinc venuste & amatorie Philostratus: *labris*

attingens, osculis imple poculum, & da rogantibus. Quid dicam de Græcis? planè prodigos hac in re dixero: consueverant enim inter epulas, in gratiam eorum quos amabant, aliquot cyathos vini in humum fundere, & hoc *amoris vinum* dicebatur. Liberalis nimium, & (si licet dicere) planè prodigus hinc fuit diviniissimus Sponsus, qui, præterquam quòd in prævio illo nuptiarum suarum convivio tale nobis propinasset amoris poculum, in quo non osculum tantum, sed totum spiritum & corpus suum ad nos transmisit, in ipsis deinde Golgothæis epulis non duos tresve cyathos, aut heminas vini præstantissimi in gratiam humani generis profudit, sed tantam copiam, ut quod Tullius alicubi dicit, *natarent pavimenta vino*, tota maderet Calvaria. Vultis scire quodnam & quale fuerit hoc vinum? Illius pretiosissimus sanguis, de quo S. Cyprianus: *cum dicit Christus: Ego sum vitis vera; Sanguis Christi non aqua est utiq; sed vinum.* Hoc est illud rubrum vinum, in quo ipsum sponsum balneaturum prævidebat Jacob, Gen: 49. dum ita vaticinabatur: *lavabit in vino stolam suam, & in sanguine uræ pallium suum.* O vinum omni pretio majus! *cujus una gutta salvum facere, totum mundum quit ab omni scelere.* O vinum non tam temerè solo spargendum, quam aureis, gemmeisque phialis excipiendum! Secundiore hinc profecto observare liceret *cortabissimum*, quam apud Romanos. Merum illi in phialas fundebant, & si major ex affusione ederetur sonus, augurabantur se à sibi charis amari. Proh!

Cic. Philip. 2.

Ep. 63. au. Cecil.

- quantus non erit Christi erga nos amor, cujus amorosa vina tanto impetu defluunt, ut sonum imitentur cataractarum; huc enim facit illud Psalmi:
- Psal. 41. 8. abyssus abyssum invocat in voce cataractarum tuarum. Si profusæ aliquot lacrymæ singularis in Lazarum dilectionis argumento fuere Judæis, ut palàm dicerent: ecce quomodo amabat eum! quanto magis tam prodigè profusus cruor unumquemque nostrum exclamare coget: ô Iesu quomodo amasti me! Quamvis nec hic defuerint lacrymæ teste Paulo: qui in diebus carnis suæ (ita loquitur de Christo patiente) preces supplicationesq; ad eum, qui posset eum saluum facere à morte, cum lacrymis & clamore valido offerens, exauditus est pro sua reverentia. Præstantissimum quoddam vinum Itali lacrymam Christi vocant. Hinc ille credo lacrymas sanguini miscuit, ut non unius tantum generis, nec sola rubra, sed alba etiam vina (quorum usus in Palæstina rarus) pro sua magnificentia fundere videretur. Sugamus ergo & lambamus avidi hunc sanguinem uva meracissimum, non secus ac pulli aquilæ apud Job: pulli ejus lambent sanguinem. Habemus ejus quotidie copiam in Golgotha mystico Altari. Forte vinum est, nec tamen caput petit, sed cor; quia vinum amoris. Amoris casti & virginei, quia est vinum germinans virgines, oppositum per omnia vino Bacchi, in quo est luxuria.*
- Eph. 5. 18. III. Et ecce tenebræ factæ sunt super universam terram, & nox atra carvâ circumvolat umbrâ; dormiendum est. Haustum ultimum petit Sponsus, clamatque: Sitio. Accurrite paranyphi,*
- potum porrigite, qui somnum conciliet, svavemque inducat in membra soporem. Et continuo currens unus ex eis acceptam spongiam implevit aceto, & imposuit arundini, & dabat ei bibere. Istene somni haustus est? melior credo proponi non potuit, siquidem cum accepisset Iesus acetum, sine mora obdormivit. Quanquam nonnihil diutiùs in tormentis vigilare etiam voluisset, & ideo contra intemptiva ministrorum officia queritur: super dolorem vulnerum meorum addiderunt, nimirum, ut Hugo Cardinalis supplet, acetum. Sed quomodo justè hoc queri potuit, postquam ea illi propinarunt (ut Chrysostomus & Lyranus apud Hugonem loquuntur) quibus mitigarent dolores. & mortem accelerarent; siquidè damnatis ad supplicium idcirco acetum porrigitur, quò & leviùs ferant tormenta, & citiùs obeant? Nihilominus omnibus tormentis gravius illi fuit ab ijs liberari, quia tum maxima agebat gaudia, cum gravissima tulit supplicia. Acetum ei doloris sensum exemit, & spiritum. Opio potentior potus, qui mortuo similem reliquit. Adjuro jam vos filia Hierusalem, & te inprimis Magdalena, ne suscitatis, neq; evigilare faciatis dilectum quoadusq; ipse velit. Ad triduum durabit hic sopor, donec digerat cibos, quibus nimium fatiatus est; cibos quos prædixit Propheta, cum dixit: saturabitur approbrijs. Et vos AA. si aliquando svaviter obdormire vultis in Domino, acetum bibite, hoc est mortificate membra vestra. Nec est, quòd vitæ expectetis vesperam, quia non æqua fulget omnibus dies; multis in meridie, imò ipso manè dictum est: ite cubitum, Do-*
- Matth. 27. 48.*
- Ioan. 19. 30.*
- Psal. 68. 27.*
- Deut. 32. 14.*
- Iob. 39. 30.*
- Zach. 9. 17.*
- Eph. 5. 18.*
- Cant. 2. 7.*
- Thre. 3. 30.*
- Col. 3. 5.*